

**Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури**

**УКРАЇНСЬКА МОВА
8 клас**

Виконай завдання.

1. Перепиши, виправивши за потреби помилки (3 бали).

Франкфурт-На-Майні, Чумацький шлях, Львівська Площа, західна Україна, Генеральний прокурор України, Чеська республіка, Кабінет міністрів України, Верховний суд України, республіка Білорусь, будда, Бог геліос.

2. Перепиши текст. Числівники запиши словами, розкрий дужки (3 бали).

В Україні в грошовому обігу було близько 425 (мільйон) 100 (гривня) купюр. Якщо покласти їх одна на одну, матимемо будівлю заввишки близько 25 (кілометр). Усі 100 (гривня) купюри вмістяться хіба що в 3 (вантажівка).

3. Прочитай текст, випиши з нього слова та словосполучення в такій послідовності: 1) особові дієслова; 2) інфінітиви; 3) дієприслівникові звороти (3 бали).

Вражаючи багатством барв і пахоців, полум'яніють патріархи лісів – дуби. Поважно й розмірено вони скидають з обтяженого віття стиглі жолуді й листя, вимощуючи землю розмаїтою мозаїкою. Чекають, коли прийде весна й виткнуться із землі малі дубенята. Ще ніжні й кволі, вони намагатимуться стати великими й сильними дубами, бути завжди незламними й стійкими.

4. Добери до слів іншомовного походження українські синоніми: дефект, тріумф, дистанція, прогрес, аномалія, біографія (3 бали).

5. Із кожної групи словосполучень випиши фразеологізми, поясни їхнє значення (4 бали).

1. Зелена трава, показати поріг, грати на гітарі, півня упіймати.
2. Широка вулиця, вільна людина, внести лепту, наслідувати батька.
3. Брати бика за роги, наша вулиця, вовка вполювати, ловити птахів.
4. Виточити деталь, сусідня вулиця, лягти спати, лягти головою.

6. Перепиши, розставляючи потрібні розділові знаки. Підкресли самостійні частини мови однією рисою, службові – двома (4 бали).

Одного разу дідусь запросив мене до лісу. У лісі було тихо дідусь щось собі шепоче говорить із духмяними травами деревами обійняв ясеня немовби сили в нього просив. Та ось перед нами наче з-під землі виросла лісова кремена. Дідусь зненацька зірвав квітку притулив до грудей тоді враз зблід став на коліна й стиха мовив:

— Пам'ятай усе чого я тебе навчив. Людський організм це частина природи сонце повітря вода трави дають здоров'я хворій людині. Люби землю дарунки її (Л. Павленко).

УСЬОГО: 20 балів

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

8 клас

I. Дай чіткі й лаконічні відповіді на запитання та виконай завдання (10 балів)

1. Заверши речення: «Слово “лірика” у перекладі з давньогрецької мови означає» (1 бал).
2. Яким було первісне призначення коломийки? Чи змінилося призначення коломийки сьогодні? (2 бали).
3. Що ти знаєш про історію написання І. Франком твору «Захар Беркут»? Зазнач жанр цього твору (3 бали).
4. Поясни значення слова «кобзар» (2 бали).
5. Розкрий проблематику поезії Ліни Костенко «Кольорові миші» (2 бали).

II. Установи відповідність між персонажами та портретними деталями (2 бали)

1. Мирослава	А «поважний поставою, строгий лицем», «сильний і кремезний»
2. Захар Беркут	Б «нестарий ще чоловік», «лице його було порите глибокими зморшками»
3. Тугар Вовк	В «з невеличким бобровим ковпаком на голові», «чорні, палкі очі»
4. Максим Беркут	Г «з грубими обрисами лиця і грубим, чорним волоссям»
Д «спокійний, свobodний в руках і словах»

III. Поясни, як ти розумієш рядки Шевченкового «Заповіту» (обсяг 5-6 речень) (5 балів):

*Як понесе з України
У синє море
Кров ворожу... отойді я
І лани і гори –
Все покину, і долину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю Бога.*

УСЬОГО: 17 балів

Українська мова

II. 1. Франкфурт-на-Майні, Чумацький Шлях, Львівська площа, Західна Україна, Генеральний Прокурор України, Чеська Республіка, Кабінет Міністрів України, Верховний Суд України, Республіка Білорусь, Будда, бог Геліос.

2. В Україні є **чотириста двадцять п'ять мільйонів стогривневих** купюр. Якщо покласти їх одна на одну, матимемо будівлю заввишки близько **двадцяти п'яти (двадцятьох п'яťох) кілометрів**. Усі **стогривневі** купюри вмістяться хіба що в **три вантажівки**.

3. 1) **особові дієслова**: полум'яніють, скидають, чекають, прийде, виткнуться, намагатимуться; 2) **інфінітиви**: стати, бути; 3) **дієприкметникові звороти**: вражаючи багатством барв і пахоців, вимощуючи землю розмаїтою мозаїкою.

4. **Дефект** – вада, недолік, хиба;

тріумф – блискучий успіх, перемога;

дистанція – відстань

прогрес – розвиток, поступ

аномалія – відхилення, неправильність, ненормальність, патологія (в організмі)

біографія – життєпис

5. 1. **Показати поріг** – вигнати.

2. **Внести лепту** – зробити посильний внесок у якусь справу.

3. **Брати бика за роги** – діяти рішуче, не гаючись, починаючи з найважливішого.

4. **Лягти головою** – загинути.

6. Підкреслено лише службові слова:

Одного разу дідусь запросив мене до лісу. У лісі було тихо, дідусь щось собі шепоче, говорить із духмяними травами, деревами, обійняв ясеня, немовби сили в нього просив. Та ось перед нами, наче з-під землі, виросла лісова кремена. Дідусь зненацька зірвав квітку, притулив до грудей, тоді враз зблід, став на коліна й стиха мовив:

— Пам'ятай усе, чого я тебе навчив. Людський організм — це частина природи: сонце, повітря, вода, трави дають здоров'я хворій людині. Люби землю, дарунки її.

Українська література

I 1. Слово «лірика» у перекладі з давньогрецької мови означає «ліра, музичний інструмент».

2. Раніше коломийка була приспівкою до танцю. Сьогодні люди складають і виконують коломийки для розваги.

3. Історичну повість «Захар Беркут» І. Франко написав протягом шести тижнів на конкурс редакції газети «Зоря» 1882 року. Твір уперше вийшов друком у цьому самому часописі в журнальному форматі в дев'яти номерах за 1883 рік.

4. Кобзар — це український народний співець, що акомпанує собі на кобзі (бандурі). Кобзарі оспівували в думах і піснях героїв народної боротьби із загарбниками.

5. Конфлікти між творчою особистістю та сірою буденністю, особистістю і натовпом, зіткнення індивідуальності та соціальних стереотипів.

II. 1В 2А 3Г 4Д